

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Osijek, studeni 2013.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I KRITERIJI REVIZIJE	5
ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA	6
Grad Nova Gradiška	9
Grad Slavonski Brod	12
Općina Bebrina	15
Općina Brodski Stupnik	18
Općina Bukovlje	21
Općina Cernik	23
Općina Davor	26
Općina Donji Andrijevci	29
Općina Dragalić	31
Općina Garčin	33
Općina Gornja Vrba	36
Općina Gornji Bogičevci	39
Općina Gundinci	41
Općina Klakar	44
Općina Nova Kapela	47
Općina Okučani	50
Općina Oprisavci	53
Općina Oriovac	56
Općina Podcrkavlje	59
Općina Rešetari	62
Općina Sibinj	65
Općina Sikirevci	68
Općina Slavonski Šamac	71
Općina Stara Gradiška	74
Općina Staro Petrovo Selo	77
Općina Velika Kopanica	80
Općina Vrbje	83
Općina Vrpolje	85
OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA	88
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	90

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Osijek

KLASA: 041-01/13-15-16

URBROJ: 613-16-13-117

Osijek, 27. studenoga 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 8. travnja do 27. studenoga 2013.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne samouprave Brodsko-posavske županije (dva grada i 26 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13).

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Nerazvrstane ceste su, prema odredbama članaka 2. i 98. Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13 i 54/13), ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona, i to posebice: ceste koje su na području gradova s više od 35 tisuća stanovnika te gradova koji su sjedišta županija, a koje su posebnom odlukom bile razvrstane u javne ceste, ceste koje povezuju naselja, ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja, terminali i okretišta vozila javnog prijevoza, pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina i druge ceste na područjima naselja i gradova.

Odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste (Narodne novine 44/12), koja je donesena na temelju članka 98. Zakona o cestama, određene su razvrstane ceste u 25 gradova koje postaju nerazvrstane ceste u ukupnoj duljini 2 801,1 km. Spomenutom Odlukom, na području Brodsko-posavske županije su određene ceste na području grada Slavonskog Broda duljine 28,62 km koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, te postaju nerazvrstane ceste.

Pravni status nerazvrstanih cesta je uređen odredbom članka 101. Zakona o cestama, prema kojoj je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i ne može se otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne samouprave, niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja građevina u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste. Odredbom članka 102. spomenutog Zakona, uređeno je pitanje pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige za ceste koje se grade od stupanja na snagu ovog Zakona, te je utvrđeno da nerazvrstana cesta postaje javno dobro u općoj uporabi pravomoćnošću uporabne dozvole, odnosno izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine u skladu s posebnim propisom i upisuje se u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Odredbama članaka 131., 132. i 133. Zakona o cestama, uređeno je pitanje reguliranja pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige i za nerazvrstane ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovog Zakona. Navedenim odredbama utvrđene su i obveze jedinica lokalne samouprave u vezi nerazvrstanih cesta koje nisu evidentirane u katastru ili u katastru nije evidentirano stvarno stanje, da pribave i dostave nadležnom tijelu za katastar odgovarajuće geodetske elaborate kojima je snimljeno izvedeno stanje, kako bi tijelo nadležno za katastar po službenoj dužnosti podnijelo prijavu za upis nerazvrstane ceste u zemljišne knjige nadležnom zemljišnoknjižnom sudu.

Upravljanje nerazvrstanim cestama je uređeno odredbom članka 107. Zakona o cestama, prema kojoj se upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo. Spomenutom odredbom je utvrđena i mogućnost da jedinica lokalne samouprave osnuje trgovačko društvo u svom vlasništvu radi obavljanja navedenih poslova, a utvrđena je i obveza jedinica lokalne samouprave u vezi vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama na svom području. Prema odredbi stavka 4. navedenog članka, sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Do vremena obavljanja revizije (studeni 2013.) nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama. Prema odredbama članaka 101. i 107. Zakona o cestama, nerazvrstane ceste su imovina jedinica lokalne samouprave, te su ih jedinice lokalne samouprave obvezne evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama članaka 5., 7., 8., 18. i 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11), kojima je propisano iskazivanje imovine u knjigovodstvu proračuna, poslovne knjige proračuna, te načela iskazivanja i vrednovanja imovine u poslovnim knjigama.

Financiranje nerazvrstanih cesta je uređeno odredbom članka 108. Zakona o cestama, prema kojoj se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta financira iz proračuna jedinice lokalne samouprave, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora. Za jedinice lokalne samouprave u kojima su prema odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, određene javne ceste postale nerazvrstane ceste, utvrđeni su i dodatni izvori financiranja, odnosno iz dijela godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i cestovnih vozila te iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta sadržanoj u trošarini na motorne benzine.

Prema odredbi članka 109. Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave uređuje vrste, opseg i rokove izvođenja radova redovitog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta, te nadzor nad izvođenjem tih radova. Redovito održavanje cesta, prema odredbi članka 2. Zakona o cestama, čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima, a izvanredno održavanje su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata, te povećanja sigurnosti prometa.

Održavanje nerazvrstanih cesta se prema odredbi članka 107. Zakona o cestama obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo.

Komunalne djelatnosti koje se financiraju iz proračuna jedinica lokalne samouprave, između ostalih je i održavanje nerazvrstanih cesta, prema odredbama članaka 4. i 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), mogu obavljati trgovačka društva koja osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon, koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, pri čemu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje koje komunalne djelatnosti se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, te nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Prema odredbi članka 15. točke 5. navedenog Zakona, ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova obavezno sadrži djelatnosti i vrijeme za koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, a ugovor se može zaključiti najdulje na četiri godine.

Prema odredbama članaka 22. i 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, održavanje nerazvrstanih cesta se, uz druge komunalne djelatnosti (odvodnja atmosferskih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje groblja i krematorija, te javnu rasvjetu), financira iz komunalne naknade, u skladu s Programom održavanja komunalne infrastrukture, koji donosi predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja. Programom se obvezno utvrđuje opis i opseg poslova s procjenom pojedinih troškova za pojedine komunalne djelatnosti i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja. Izvješće o izvršenju navedenog programa se podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do konca ožujka svake godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Financijskom revizijom jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije, koju je Državni ured za reviziju obavio za 2011. i ranije godine, utvrđeno je da:

- pojedine jedinice lokalne samouprave nisu donijele program održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno programi ne sadrže propisane elemente,
- pisani ugovori, u slučaju kada poslove obavlja vlastito trgovačko društvo se ne zaključuju,
- poslovi održavanja se ugovaraju putem narudžbenica, izravnim ugovaranjem, bez provođenja propisanih postupaka odabira izvoditelja,
- odluke o odabiru izvoditelja ne donosi predstavničko tijelo,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije nerazvrstanih cesta,
- održavanje nerazvrstanih cesta se evidentira u okviru rashoda za tekuće i investicijsko održavanje, a nije sadržano u programu održavanja komunalne infrastrukture.

Predmet revizije su aktivnosti jedinica lokalne samouprave vezane uz održavanje nerazvrstanih cesta i izvori iz kojih se financira održavanje nerazvrstanih cesta.

U svrhu ocjene učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti organizaciju i kontrolu održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti cjelovitost programa održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni u skladu s propisima,
- ocijeniti provedbu programa održavanja nerazvrstanih cesta, te
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na održavanje nerazvrstanih cesta jedinica lokalne samouprave.

METODE I KRITERIJI REVIZIJE

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- analizirana su izvješća o obavljenim financijskim revizijama jedinica lokalne samouprave,
- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi, koji reguliraju održavanje nerazvrstanih cesta, interni akti, te stručni članci,
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata,
- analizirani su upitnici i provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave (odluke, planovi, ugovori, računi i drugo) koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima,
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama, te su pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Za ocjenu učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li jedinica lokalne samouprave donijela akt kojim je uredila održavanje nerazvrstanih cesta?
- Je li ustrojena baza podataka o nerazvrstanim cestama i vode li se odgovarajuće evidencije?
- Je li donesen program održavanja komunalne infrastrukture (nerazvrstanih cesta)?
- Jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni izvoditelju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu?
- Je li ustrojen sustav kontrola održavanja nerazvrstanih cesta?

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA

Na području jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije ima ukupno 803 583 km nerazvrstanih cesta.

U tablici u nastavku se daju podaci o površini, broju stanovnika, duljini nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave, te prosječnoj gustoći mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Brodsko-posavske županije.

Tablica broj 1

Površina, broj stanovnika, duljina nerazvrstanih cesta, te prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Brodsko-posavske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina (u km ²)	Broj stanovnika	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u m)	Gustoća mreže nerazvrstanih cesta (u m/km ²)	Duljina nerazvrstanih cesta (m/stanovniku)
1	2	3	4	5	6 (5/3)	7 (5/4)
1.	Grad Nova Gradiška	49,58	14 196	40 295	812,73	3
2.	Grad Slavonski Brod	50,14	59 507	220 000	4 387,71	4
3.	Općina Bebrina	100,99	3 244	7 750	76,74	2
4.	Općina Brodski Stupnik	57,00	3 033	19 820	347,72	6
5.	Općina Bukovlje	31,51	3 098	17 996	571,12	6
6.	Općina Cernik	130,00	3 621	12 756	98,12	3
7.	Općina Davor	43,00	3 004	13 680	318,14	5
8.	Općina Donji Andrijevići	57,00	3 684	12 457	218,54	3
9.	Općina Dragalić	59,00	1 345	2 497	42,32	2
10.	Općina Garčin	95,00	4 779	11 000	115,79	2
11.	Općina Gornja Vrba	20,00	2 518	13 700	685,00	5
12.	Općina Gornji Bogičevci	47,00	1 931	74 000	1 574,47	38
13.	Općina Gundinci	58,00	2 018	15 000	258,62	7
14.	Općina Klakar	53,50	2 321	4 500	84,11	2
15.	Općina Nova Kapela	129,00	4 202	16 695	129,42	4
16.	Općina Okučani	159,61	3 433	17 096	107,11	5
17.	Općina Oprisavci	64,57	2 514	3 010	46,62	1
18.	Općina Oriovac	99,06	5 819	56 522	570,58	10
19.	Općina Podcrkavlje	94,83	2 573	45 449	479,26	18
20.	Općina Rešetari	59,42	4 752	61 949	1 042,56	13
21.	Općina Sibinj	110,00	6 860	30 000	272,73	4
22.	Općina Sikirevci	29,50	2 470	10 640	360,69	4
23.	Općina Slavonski Šamac	22,56	2 142	11 575	513,08	5
24.	Općina Stara Gradiška	76,75	1 346	33 941	442,23	25
25.	Općina Staro Petrovo Selo	141,11	5 143	18 520	131,25	4
26.	Općina Velika Kopanica	62,00	3 286	12 725	205,24	4
27.	Općina Vrbje	80,00	2 209	6 710	83,88	3
28.	Općina Vrpolje	60,50	3 511	13 300	219,83	4
	UKUPNO	2 040,63	158 559	803 583	393,79	5

Prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta na području Brodsko-posavske županije iznosi 393,79 m/km². Prosječna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 5 m/stanovniku.

U tablici u nastavku se daju rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije.

Tablica broj 2

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave Brodsko-posavske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2012. (u kn)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. (u kn)	Udjel rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta u ukupnim rashodima i izdacima u 2012. (u %)	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u km)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta po km ceste (u kn/km)
1	2	3	4	5(4/3)	6	7(4/6)
1.	Grad Nova Gradiška	39.421.543,00	301.457,00	0,8	40,295	7.481,00
2.	Grad Slavonski Brod	129.512.207,00	3.123.732,00	2,4	220,000	14.199,00
3.	Općina Bebrina	2.804.005,00	19.587,00	0,7	7,750	2.527,00
4.	Općina Brodski Stupnik	2.962.955,00	42.001,00	1,4	19,820	2.119,00
5.	Općina Bukovlje	2.267.564,00	126.039,00	5,6	17,996	7.004,00
6.	Općina Cernik	6.293.798,00	189.698,00	3,0	12,756	14.871,00
7.	Općina Davor	2.175.864,00	17.312,00	0,8	13,680	1.265,00
8.	Općina Donji Andrijevići	2.753.525,00	1.872,00	0,1	12,457	150,00
9.	Općina Dragalić	2.416.619,00	0,00	0,0	2,497	0,00
10.	Općina Garčin	7.760.413,00	279.906,00	3,6	11,000	25.446,00
11.	Općina Gornja Vrba	2.940.651,00	125.076,00	4,3	13,700	9.130,00
12.	Općina Gornji Bogičevci	2.801.208,00	95.361,00	3,4	74,000	1.289,00
13.	Općina Gundinci	2.809.219,00	355.526,00	12,7	15,000	23.702,00
14.	Općina Klakar	5.347.755,00	37.706,00	0,7	4,500	8.379,00
15.	Općina Nova Kapela	4.984.573,00	118.580,00	2,4	16,695	7.103,00
16.	Općina Okučani	6.922.622,00	119.696,00	1,7	17,096	7.001,00
17.	Općina Oprisavci	2.792.488,00	35.125,00	1,3	3,010	11.669,00
18.	Općina Oriovac	14.731.868,00	1.382.277,00	9,4	56,522	24.455,00
19.	Općina Podcrkavlje	3.857.230,00	106.329,00	2,8	45,449	2.339,00
20.	Općina Rešetari	5.324.189,00	100.932,00	1,9	61,949	1.629,00
21.	Općina Sibinj	3.279.593,00	5.842,00	0,2	30,000	195,00
22.	Općina Sikirevci	1.830.753,00	31.890,00	1,7	10,640	2.997,00
23.	Općina Slavonski Šamac	2.712.014,00	53.219,00	2,0	11,575	4.597,00
24.	Općina Stara Gradiška	2.613.848,00	284.702,00	10,9	33,941	8.388,00
25.	Općina Staro Petrovo Selo	7.990.724,00	118.154,00	1,5	18,520	6.380,00
26.	Općina Velika Kopanica	3.761.184,00	107.010,00	2,8	12,725	8.409,00
27.	Općina Vrbje	2.968.164,00	0,00	0,0	6,710	0,00
28.	Općina Vrpolje	3.486.632,00	133.031,00	3,8	13,300	10.002,00
	UKUPNO	279.523.208,00	7.312.060,00	2,6	803,583	9.099,00

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012., su ostvareni u iznosu 7.312.060,00 kn i čine 2,6% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Prosječno ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području Brodsko-posavske županije iznose 9.099,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Grad Nova Gradiška

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Nova Gradiška kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina grada Nova Gradiška je 49,58 km², a obuhvaća četiri naselja s 14 196 stanovnika. Na koncu 2012., grad Nova Gradiška je imao 32 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Nova Gradiška je 40,295 km, što čini 812,73 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 39.421.543,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 301.457,00 kn ili 0,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 7.481,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u suvlasništvu registrirano za obavljanje komunalnih djelatnosti iz djelokruga grada, te trgovačko društvo na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja upravni odjel za komunalno gospodarstvo, promet i zaštitu okoliša.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području grada nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje i zimska služba), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Grad Nova Gradiška je u veljači 2013. ustrojio jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama. Popisano je 87 cesta (ulica) ukupne duljine 40,295 km, od čega je 23,491 km upisano u zemljišne knjige kao opće dobro, 7,841 km kao neotuđivo vlasništvo grada, a 8,962 km kao vlasništvo Republike Hrvatske, hrvatskih željeznica i fizičkih osoba.

Jedinstvena baza podataka sadrži podatke o nazivu ulice i mjesnog odbora, duljini, širini i površini nerazvrstane ceste, nazivu katastarske općine, broju katastarske čestice na kojoj je cesta izgrađena i broju zemljišnoknjižnog uloška. Za ceste, čije je održavanje u nadležnosti grada Nova Gradiška, u ranijim godinama je sastavljeno izvješće o stanju nerazvrstanih cesta, koje obuhvaća klasifikaciju, održavanje i izgradnju cesta. Opseg i vrsta tekućeg održavanja planiraju se prema raspoloživim sredstvima, a prioriteta prema stvarnom stanju nerazvrstanih cesta (uvidom na terenu).

Grad Nova Gradiška je u poslovnim knjigama evidentirao izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja grada Nova Gradiška kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 30.227.351,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih nerazvrstanih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže nastaviti s aktivnostima za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Gradsko vijeće je donijelo program i izmjene programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i program održavanja nerazvrstanih cesta, kojim su planirani rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 315.000,00 kn. Odnose se na redovno održavanje nerazvrstanih cesta (krpanje udarnih rupa, rezanje asfalta, nabava, transport i ugradnja odgovarajućeg materijala) pojačano održavanje nerazvrstanih cesta (iskop uništenog sloja prometnice, razbijanje betonske podloge, ugradnja različitih betonskih elemenata, izrada slivnika i slično), obnovu horizontalne i vertikalne signalizacije i ostale radove. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta, su ostvareni rashodi u iznosu 301.457,00 kn ili 95,7% planiranih rashoda. Odnose se na usluge tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Nova Gradiška. Spomenuto izvješće nije podneseno gradskom vijeću na razmatranje.

Državni ured za reviziju predlaže u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnijeti gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave.

Gradsko vijeće je u listopadu 2003. i srpnju 2007. donijelo odluku i izmjenu odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora. Prema odredbama navedene odluke, održavanje nerazvrstanih cesta se može povjeriti fizičkoj ili pravnoj osobi na temelju pisanog ugovora. Odlukama su regulirani način utvrđivanja opsega i cijene komunalnih poslova, uvjeti za provedbu postupka povjeravanja, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. U ožujku 2012. gradsko vijeće je donijelo odluku kojom se izvan snage stavljaju odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora. Prema spomenutoj odluci, komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta se povjerava trgovačkom društvu u suvlasništvu grada Nova Gradiška.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Nova Gradiška do svibnja 2012. je obavljalo trgovačko društvo s kojim je grad, nakon provedenog otvorenog postupka javnog nadmetanja u 2008., zaključio četverogodišnji ugovor o obavljanju navedenih poslova, te koncem 2011. dodatak ugovoru za opseg poslova koji je određen programom održavanja komunalne infrastrukture za tekuću godinu. Tijekom godine po navedenom ugovoru su ostvareni rashodi u iznosu 21.175,00 kn. Od svibnja 2012., poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u suvlasništvu grada Nova Gradiška na temelju ugovora i dva dodatka ugovoru o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, kojim je ugovoreno održavanje nerazvrstanih cesta u vrijednosti 389.553,00 kn. Opseg, vrsta i cijena poslova su određeni programom održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Prema spomenutom programu, predviđeni poslovi se odnose na redovno i pojačano održavanje prometnica, obnovu horizontalne signalizacije, popravak i obnovu vertikalne signalizacije i ostale radove. Ugovoren je obračun prema stvarno izvedenim radovima i jediničnim cijenama reguliranim spomenutim programom, te način i rok plaćanja. Tijekom godine su ostvareni rashodi po navedenom ugovoru u iznosu 280.282,00 kn. Radovi su izvedeni u skladu s ugovorom i programom održavanja komunalne infrastrukture. Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta je obavljao ovlaštteni djelatnik upravnog odjela za komunalno gospodarstvo, promet i zaštitu okoliša.

Grad Slavonski Brod

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Slavonski Brod kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina grada je 50,14 km², a obuhvaća tri naselja s 59 507 stanovnika. Na koncu 2012. grad Slavonski Brod je imao 90 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Slavanskog Broda je 220 km, što čini 4.387,71 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 129.512.207,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 3.123.732,00 kn ili 2,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 14.199,00 kn/km nerazvrstane ceste, od čega se najznačajniji rashodi po kilometru nerazvrstane ceste u iznosu 7.474,00 kn odnose na usluge redovnog održavanja nerazvrstanih cesta.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo na temelju zaključenog četverogodišnjeg ugovora o obavljanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta i pješačkih staza. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja upravni odjel za komunalni sustav i komunalno redarstvo.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Grad Slavonski Brod je Odlukom o nerazvrstanim cestama iz ožujka 2006. i izmjenama navedene odluke iz 2008. djelomično uredio održavanje, građenje, rekonstrukciju, mjere zaštite i provođenje nadzora nad nerazvrstanim cestama i javno prometnim površinama.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području grada nije donesen.

S obzirom da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama grad Slavonski Brod nije ustrojio. Za potrebe obavljanja revizije je sastavljen popis i okvirni izračun ukupne duljine nerazvrstanih cesta na području grada Slavonski Brod. Prema navedenim podacima popisano je 366 cesta (ulica) ukupne duljine 220,00 km, što je upisano u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama je grad Slavonski Brod evidentirao vrijednost nerazvrstanih cesta za koje se vodi i analitička evidencija u ukupnom iznosu 37.259.273,00 kn, a odnosi se na nerazvrstane ceste na kojima se posljednjih godina investiralo (od konstituiranja grada Slavenskog Broda kao jedinice lokalne samouprave). Vrijednost ranije izgrađenih nerazvrstanih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Gradsko vijeće je u listopadu 2011. donijelo program održavanja komunalne infrastrukture kojim su planirani rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i pješačkih staza u iznosu 3.420.000,00 kn. Program ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Izvori financiranja održavanja nerazvrstanih cesta programom nisu utvrđeni. Tijekom 2012. rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 3.123.732,00 kn ili 91,3% rashoda planiranih programom održavanja nerazvrstanih cesta. Odnose se na održavanje pojedinih nerazvrstanih cesta na području grada Slavonski Brod. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta, u propisanom roku usvojili su gradonačelnik grada Slavonski Brod i povjerenik Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslova iz nadležnosti gradskog vijeća.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarenje programa s naznakom izvora financiranja.

Gradsko vijeće je u listopadu 2011. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području grada Slavonski Brod mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni način utvrđivanja opsega i cijene komunalnih poslova, uvjeti za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 200.000,00 kn, a za vrijednost veću od 200.000,00 kn provodi se na temelju javnog natječaja.

Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje gradonačelnik.

U skladu sa spomenutom odlukom, a na temelju provedenog postupka prikupljanja ponuda putem javnog natječaja i odluke gradskog vijeća, u siječnju 2012. je s odabranim izvoditeljem, trgovačkim društvom, zaključen ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta i pješačkih staza na području grada na četiri godine. Ugovoreni poslovi se odnose na nadziranje prohodnosti i uporabljivosti cesta i objekata, popravke kolnika i bankina, održavanje objekata za odvodnju, održavanje horizontalne, vertikalne i svjetlosno dinamičke prometne signalizacije, te održavanje cesta i objekata u zimskim uvjetima. Cijene ugovorenih radova su utvrđene prema ponudbenom troškovniku koji je sastavni dio ugovora, a jamstvo, obračun, rokovi, način plaćanja i nadzor nad izvođenjem radova regulirani su pojedinačnim ugovorom kojim je ugovorena godišnja vrijednost radova od 3.304.654,43 kn. Za izvedene radove i obavljene usluge ispostavljeni su računi i obračunske situacije u ukupnom iznosu 3.123.732,00 kn ili 94,5% ugovorenih radova. Kontrolu obavljenih poslova, odnosno poslove nadzornog inženjera održavanja nerazvrstanih cesta obavljao je ovlaštenu djelatnik gradske uprave.

Općina Bebrina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Bebrina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 100,99 km², a obuhvaća sedam naselja s 3 244 stanovnika. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Na koncu 2012. općina je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta općine Bebrina je 7,750 km, što čini 76,74 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.804.005,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 19.587,00 kn ili 0,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 2.527,00 kn/km nerazvrstane ceste, od čega se najznačajniji rashodi po kilometru nerazvrstane ceste u iznosu 2.016,00 kn odnose na usluge košenja i zimskog održavanja nerazvrstanih cesta.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavlja je vlastiti komunalni pogon općine. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

S obzirom da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na svom području općina Bebrina nije ustrojila, a za potrebe obavljanja revizije sastavljen je okvirni izračun duljine nerazvrstanih cesta na području općine Bebrina.

Prema navedenim podacima i izvadcima iz zemljišnih knjiga općina Bebrina ima 7,750 km nerazvrstanih cesta na svom području, od čega je 5,650 km upisano u zemljišne knjige kao društveno vlasništvo u općoj uporabi, a 2,100 km kao vlasništvo Republike Hrvatske. Općina Bebrina je u poslovnim knjigama evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Bebrina kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 1.435.715,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Bebrina nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općina Bebrina je u 1996. donijela odluku o ustrojstvu vlastitog komunalnog pogona. Odlukom je utvrđeno da vlastiti komunalni pogon, između ostaloga, obavlja komunalne poslove košenja i održavanja javnih zelenih površina, čišćenja nerazvrstanih cesta na području općine Bebrina u zimskom periodu, te druge poslove prema odluci vijeća i načelnika općine.

Općina Bebrina je u 2006. i 2010. donijelo odluku i izmjenu odluke o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Bebrina mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja i izvješća povjerenstva, općinsko vijeće donosi odluku o izboru ponuditelja s kojim se zaključuje ugovor o obavljanju komunalnih poslova.

Općinsko vijeće je u 2011. donijelo program održavanja komunalne infrastrukture koji sadrži opis i opseg poslova održavanja, procjenu financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, te izvore financiranja. Navedenim programom planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 100.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 19.587,00 kn ili 19,6% planiranih rashoda. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i porezni prihodi. Općinsko vijeće je do 31. ožujka 2013. prihvatilo izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Tijekom 2012. poslove održavanja nerazvrstanih cesta nije obavljano u skladu s donesenom odlukom o komunalnim djelatnostima. Poslove održavanja je obavljao vlastiti komunalni pogon, a putem narudžbenice nabavljano je gorivo za radni stroj za održavanje cesta u zimskim uvjetima i održavanje javnih zelenih površina u iznosu 15.622,00 kn, te usluge održavanja i popravaka radnih strojeva u iznosu 3.965,00 kn.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljali su načelnik općine i predsjednici mjesnih odbora.

Državni ured za reviziju predlaže u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Općina Brodski Stupnik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Brodski Stupnik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina je 57,00 km², a obuhvaća četiri naselja s 3 033 stanovnika. Na koncu 2012. općina Brodski Stupnik je imala sedam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Brodski Stupnik je 19,820 km, što čini 347,72 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.962.955,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 42.001,00 kn ili 1,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 2.119,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Brodski Stupnik obavljao je vlastiti komunalni pogon općine, te pravna i fizička osoba na temelju narudžbenice, bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općinsko vijeće je u svibnju 2012. donijelo Odluku o nerazvrstanim cestama kojom je uređeno upravljanje, korištenje, održavanje, rekonstrukcija, građenje, zaštita i financiranje nerazvrstanih cesta. Prema navedenoj odluci, nerazvrstane ceste su ceste koje povezuju naselja, područja unutar naselja, terminali i okretišta vozila javnog prijevoza, pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina, te druge ceste na području naselja. Odlukom su uređene vrste radova redovitog i izvanrednog (pojačanog) održavanja nerazvrstanih cesta, te je utvrđeno da održavanje nerazvrstanih cesta obavljaju pravne, odnosno fizičke osobe kojima je to povjereno u skladu s posebnim zakonom, a održavanje se obavlja u skladu s godišnjim Programom održavanja komunalne infrastrukture.

Općina Brodski Stupnik je za dva naselja sastavila popis nerazvrstanih cesta kojim je popisano 27 cesta ukupne duljine 19,82 km. Popis sadrži podatke o nazivu ulice, duljini, površini, te broju i nazivu katastarske čestice na kojoj je nerazvrstana cesta izgrađena. Prema podacima općine od ukupne duljine nerazvrstanih cesta 3,43 km upisano je u zemljišne knjige kao vlasništvo jedinice lokalne samouprave, a 16,39 km kao vlasništvo Republike Hrvatske. Za dva naselja općina nije sastavila popis o nerazvrstanim cestama, te nije ustrojila jedinstvenu bazu podataka svih nerazvrstanih cesta na svom području.

Općina Brodski Stupnik je u poslovnim knjigama evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Brodski Stupnik kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 2.524.707,00 kn. Za navedene ceste se vodi i analitička evidencija. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Predstavničko tijelo je u ožujku 2010. donijelo odluku o osnivanju vlastitog komunalnog pogona. Prema spomenutoj odluci, komunalni pogon je osnovan, među ostalim i za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta.

Također, je u ožujku 2010. donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Brodski Stupnik mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu prikupljanja ponuda i provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 70.000,00 kn, a za vrijednost veću od 70.000,00 kn provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, s odabranim ponuditeljem se zaključuje ugovor o obavljanju komunalnih poslova.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova u iznosu 45.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 42.001,00 kn ili 93,3% programom planiranih sredstava. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. je podneseno općinskom vijeću do konca ožujka 2013., te je donesena odluka o usvajanju izvješća.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Brodski Stupnik obavljala su tri zaposlenika komunalnog pogona, a tijekom godine su ostvareni rashodi za nabavu materijala u iznosu 6.969,00 kn. Za preostale poslove su ostvareni rashodi u iznosu 35.032,00 kn, a obavljale su ih pravna i fizička osoba na temelju narudžbenice.

Odnose se na nabavu i prijevoz zemlje za nasipanje, kamena, tucanika i drugog materijala u iznosu 27.401,00 kn, te rad strojeva i održavanje cesta u zimskim uvjetima u iznosu 14.600,00 kn.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i utroška materijala (usluge radnih strojeva, te utrošeni kamen tucanik i šljunak) obavljao je načelnik općine.

Općina Bukovlje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Bukovlje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Bukovlje je 31,51 km², a obuhvaća pet naselja s 3 098 stanovnika. Na koncu 2012. općina Bukovlje je imala jednog zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Bukovlje je 17,996 km, što čini 571,12 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.267.564,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 126.039,00 kn ili 5,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 7.004,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Bukovlje je obavljalo trgovačko društvo na temelju zaključenog četverogodišnjeg ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja pročelnik jedinstvenog upravnog odjela.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109., Zakona o cestama propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Bukovlje je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 26 cesta ukupne duljine 17,996 km, od čega je 12,180 km upisano u zemljišne knjige kao javno dobro, 3,250 km kao javno dobro u općoj uporabi, 1,136 km kao vlasništvo jedinice lokalne samouprave, a 1,430 km kao vlasništvo Republike Hrvatske, te fizičkih i pravnih osoba. Popis sadrži naziv, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj posjedovnog lista, broj katastarske čestice, naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi i vlasnika nerazvrstane ceste.

U poslovnim knjigama općina je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 1.046.064,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih nerazvrstanih cesta, te vrijednost prenesenih razvrstanih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Bukovlje nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Programom održavanja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 300.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 126.038,75 kn ili 42,0% predviđenih rashoda. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja koji se trebaju obaviti na svakoj pojedinoj cesti. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Podneseno je općinskom vijeću u propisanom roku.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja komunalne infrastrukture, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, Državni ured za reviziju predlaže donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Općinsko vijeće je u rujnu 2006. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Ugovor s izvoditeljem radova (pravne ili fizičke osobe) zaključuje načelnik, nakon provedenog postupka javnog natječaja i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja. Odlukom su utvrđena mjerila za odabir najpovoljnijeg natjecatelja.

Na temelju provedenog postupka prikupljanja ponuda putem javnog natječaja i odluke općinskog vijeća, u srpnju 2011. je s odabranim izvoditeljem, zaključen ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Bukovlje, na četiri godine. Ugovoreni poslovi se odnose na nabavu, prijevoz i ugradnju kamenog tucanika i frezanog asfalta, krpanje udarnih rupa i održavanje bankina, te održavanje nerazvrstanih cesta i objekata u zimskim uvjetima. Cijene ugovorenih radova su utvrđene prema ponudbenom troškovniku koji je sastavni dio ugovora. Obračun izvedenih radova obavlja se prema stvarno izvedenim radovima i uslugama stvarno te utrošenom materijalu. Tijekom godine za poslove nasipanja i održavanja nerazvrstanih cesta rashodi su ostvareni u iznosu 126.038,75 kn, od čega se 90.983,75 kn odnosi na redovno održavanje nerazvrstanih cesta, a 35.055,00 kn na održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima. Nadzor i kontrolu izvedenih radova obavljao je pročelnik jedinstvenog upravnog odjela.

Općina Cernik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Cernik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine Cernik je 130 km², a obuhvaća 11 naselja s 3 621 stanovnika. Na koncu 2012. općina je imala pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Cernik je 12,756 km, što čini 98,12 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 6.293.798,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 189.698,00 kn ili 3,0% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 14.871,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavljale su pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja zakonski predstavnik proračuna.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina je sastavila popis nerazvrstanih cesta i poljskih putova na svom području ukupne duljine 131,044 km, od čega je popisano 13 nerazvrstanih cesta ukupne duljine 12,756 km. Popis sadrži naziv, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi. Općina nema podataka koliko je nerazvrstanih cesta upisano u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Cernik je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama u ukupnom iznosu 3.416.409,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Cernik nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u studenom 2012. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 250.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 189.698,00 kn ili 75,9% planiranih sredstava. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis poslova održavanja, procjenu financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i izvore financiranja. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja, odnosno nisu utvrđene pojedinačne nerazvrstane ceste na kojima se planira održavanje s opisom, vrstom, količinom i vrijednosti poslova održavanja po pojedinoj cesti. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta nije sastavljeno.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnijeti predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je u svibnju 2008. i u lipnju 2012. donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, odnosno odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojima održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Cernik mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Ugovor s izvoditeljem radova (pravne ili fizičke osobe) zaključuje načelnik, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja. Odlukom su utvrđena mjerila za odabir najpovoljnijeg natjecatelja.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 189.698,00 kn, a odnose se na različite geodetske radove i druge usluge (izrada projektne dokumentacije cesta, druge geodetske poslove) u iznosu 155.790,00 kn, zimsko održavanje cesta (čišćenje snijega) u iznosu 17.220,00 kn, te rashode za nabavu materijala (dovoz i nabijanje kamena i frezanog asfalta) u iznosu 16.687,00 kn. Tijekom 2012. poslovi održavanja nerazvrstanih cesta ustupljeni su pravnim i fizičkim osobama na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora.

Odredbama članka 6. Odluke o komunalnim djelatnostima, propisano je da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova fizičkoj ili pravnoj osobi, a odredbama članka 18. spomenute odluke propisano je da se odabir fizičke ili pravne osobe provodi javnim natječajem ili prikupljanjem ponuda. Kontrolu i nadzor obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljao je načelnik općine.

Državni ured za reviziju predlaže održavanje nerazvrstanih cesta obavljati u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave. Kod povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta zaključiti ugovor sa svim propisanim elementima, odnosno utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema nerazvrstanim cestama u skladu s godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta te uspostaviti sustav kontrola izvršenja ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Davor

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Davor kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 43,00 km², a obuhvaća dva naselja s 3 004 stanovnika. Na koncu 2012. općina Davor je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Davor je 13,680 km, što čini 318,14 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.175.864,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 17.312,00 kn ili 0,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.265,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu jedinice lokalne samouprave registrirano za obavljanje komunalnih djelatnosti, te pravna osoba na temelju zaključenog ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja zakonski predstavnik.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Davor je sastavila popis nerazvrstanih cesta kojim je popisana 31 ulica ukupne duljine 13,680 km, od čega je 7,408 km upisano u zemljišne knjige kao opće dobro pod upravom općine, a za 6,272 km nije utvrđeno vlasništvo. Popis sadrži naziv i duljinu ceste, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste, te broju katastarske čestice i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena.

U poslovnim knjigama općina Davor je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Davor kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 9.944.361,00 kn. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u kolovozu 2010. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Davor povjerava trgovačkom društvu u vlasništvu općine na temelju pisanog ugovora i odluke općinskog vijeća. Ugovor se zaključuje u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na vrijeme najviše do četiri godine.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Programom su planirani rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 120.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 17.312,00 kn ili 14,4% planiranih sredstava. Odnose se na rashode za nasipanje ulica frezanim asfaltom i izradu idejnog projekta prometnice. Program sadrži naziv djelatnosti održavanja, procjenu financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i izvore financiranja. Program ne sadrži podatke o opisu i opsegu poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta sastavljeno je, ali nije podneseno predstavničkom tijelu na razmatranje.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa. U slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, Državni ured za reviziju predlaže donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 17.312,00 kn. Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Davor je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine registrirano za obavljanje svih komunalnih djelatnosti iz djelokruga općine i pravna osoba na temelju zaključenog ugovora.

S trgovačkim društvom u vlasništvu općine Davor je zaključen ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta na četiri godine. Ugovoreni poslovi se odnose na tekuće održanje nerazvrstanih cesta. Opseg poslova utvrđuje se godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta. Ugovoren je način formiranja cijene, način plaćanja, te jamstvo radi osiguranja pravovremenog i kontinuiranog obavljanja poslova. Tijekom godine rashodi su po navedenom ugovoru ostvareni u iznosu 3.850,00 kn. Preostali poslovi za koje su rashodi ostvareni u iznosu 13.462,00 kn odnose se na izradu idejnog projekta prometnice, a poslove je obavila pravna osoba na temelju zaključenog ugovora o izradi projektne dokumentacije za izgradnju šetnice na kruni nasipa. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju komunalni redar i ovlaštene osobe iz upravnog odjela za gospodarstvo, gospodarenje prostorom i komunalne poslove.

Općina Donji Andrijevc

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Donji Andrijevc kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Donji Andrijevc je 57,00 km², a obuhvaća četiri naselja s 3 684 stanovnika. Na koncu 2012., općina Donji Andrijevc je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Donji Andrijevc je 12,457 km, što čini 218,54 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.753.525,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.872,00 kn ili 0,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 150,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavljala je pravna osoba na temelju narudžbenice odgovorne osobe. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Donji Andrijevc je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim su popisane 33 ulice ukupne duljine 12,457 km. Popis sadrži naziv naselja te naziv i duljinu (ceste) ulice, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste, te broju katastarske čestice i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena. Općina Donji Andrijevc nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Općina Donji Andrijevići je u poslovnim knjigama evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama u ukupnom iznosu 6.093.280,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih nerazvrstanih cesta na području općine nije evidentirana u poslovnim knjigama. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u lipnju 2003. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Ugovor s izvoditeljem radova zaključuje načelnik općine, nakon provedenog postupka javnog natječaja i odluke općinskog vijeća o izboru izvoditelja radova. Odlukom su utvrđena mjerila za odabir ponuda i postupci za zaključivanje ugovora.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Programom je za održavanje komunalne infrastrukture predviđeno utrošiti 188.000,00 kn, od čega za održavanje nerazvrstanih cesta 40.000,00 kn. Program sadrži opis poslova održavanja, procjenu financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, te izvore financiranja. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno. Tijekom 2012. za održavanje nerazvrstanih cesta rashodi su ostvareni u iznosu 1.872,00 kn, što čini 1,0% sredstava predviđenih programom održavanja komunalne infrastrukture, odnosno 4,7% predviđenih programom za održavanje nerazvrstanih cesta. Odnose se na rashode za nabavu agregata i rekonstrukciju dijela nerazvrstane ceste. Rashodi su ostvareni na temelju narudžbenice odgovorne osobe. Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljao je komunalni djelatnik općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa. Također se predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave, a u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Općina Dragalić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Dragalić kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada prvoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 59,00 km², a obuhvaća šest naselja s 1 345 stanovnika. Na koncu 2012. općina Dragalić je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Dragalić je 2,497 km, što čini 42,32 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.416.619,00 kn. Tijekom 2012. općina nije ostvarila rashode za održavanje nerazvrstanih cesta.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općinsko vijeće je u siječnju 2011. donijelo Odluku o nerazvrstanim cestama kojom se uređuje korištenje, održavanje, zaštita, rekonstrukcija, izgradnja, nadzor, te izvori financiranja za izgradnju i održavanje nerazvrstanih cesta. Prema navedenom aktu, nerazvrstana cesta na području općine Dragalić je prometna površina koja se koristi za promet prema bilo kojoj osnovi i koja je pristupačna većem broju raznih korisnika, a nije razvrstana u javnu cestu u smislu posebnog propisa. Nerazvrstane ceste održavaju pravna ili fizička osoba kojoj je povjereno obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, a održavanje se obavlja u skladu s Programom održavanja nerazvrstanih cesta kao redovno i izvanredno održavanje.

S obzirom da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Općina Dragalić je za četiri naselja sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano deset cesta (ulice) ukupne duljine 2,497 km. Popis sadrži naziv (oznaku) ceste (ulice), površinu i duljinu ceste, opis ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi. Općina Dragalić nema podataka o upisu nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Dragalić je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Dragalić kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 2.475.279,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih nerazvrstanih cesta na području općine Dragalić nije evidentirana u poslovnim knjigama. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti cjeloviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u kolovozu 2007. donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Dragalić mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni način utvrđivanja opsega i cijene komunalnih poslova, uvjeti za provedbu postupka, te kriteriji za odabir najpovoljnije ponude. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, s odabranim ponuditeljem se zaključuje ugovor o obavljanju komunalnih poslova.

Općina Dragalić nije donijela Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. I program održavanja nerazvrstanih cesta koji je sastavni dio programa održavanja komunalne infrastrukture. Program treba sadržavati opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova po nerazvrstanim cestama, te ukupan iznos potrebnih sredstava za održavanje nerazvrstanih cesta s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa.

Tijekom 2012. općina Dragalić nije održavala nerazvrstane ceste, te rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu ostvareni.

Općina Garčin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Garčin kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 95,00 km², a obuhvaća osam naselja s 4 779 stanovnika. Na koncu 2012., općina Garčin je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Garčin je 11,000 km 115,79 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 7.760.413,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 279.906,00 kn ili 3,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 25.446,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavlja je pravna osoba na temelju zaključenog godišnjeg ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, te pravne osobe na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavljaju načelnik općine i zaposlenik jedinstvenog upravnog odjela.

Nalaz i preporuke

Općina je u veljači 2011. donijela odluku o nerazvrstanim cestama kojom je uređeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita, financiranje i izgradnja nerazvrstanih cesta, te poslovi nadzora. Prema odluci nerazvrstane ceste na području općine održava pravna ili fizička osoba kojoj je u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu povjereno obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, a održavanje se obavlja u skladu s Programom održavanja nerazvrstanih cesta.

S obzirom da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama općina nije ustrojila i nema podataka jesu li nerazvrstane ceste upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinica lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Garčin je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Garčin kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 3.845.790,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih nerazvrstanih cesta na području općine Garčin nije evidentirana u poslovnim knjigama. Analitička knjigovodstvena evidencija nerazvrstanih cesta nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u prosincu 2003. donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu postupka, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka javnog natječaja i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, s odabranim ponuditeljem se zaključuje ugovor o obavljanju komunalnih poslova.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Programom je za održavanje komunalne infrastrukture predviđeno utrošiti 732.000,00 kn, od čega za održavanje nerazvrstanih cesta 270.000,00 kn. Program ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 279.906,00 kn, što je za 9.906,00 kn ili 3,7% više od rashoda planiranih programom održavanja. Odnose se na usluge tekućeg održavanja pojedinih nerazvrstanih cesta na području općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa. U slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, Državni ured za reviziju predlaže donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Tijekom 2012. poslovi održavanja nerazvrstanih cesta ustupljeni su pravnoj osobi na temelju zaključenog ugovora, te pravnim osobama na temelju narudžbenica za koje su ostvareni rashodi u ukupnom iznosu 279.906,00 kn.

Poslove čišćenja, popravljanja, nasipanja i održavanja nerazvrstanih cesta obavljala je pravna osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih poslova koja je odabrana nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave. S odabranim izvođačem je u travnju 2011. zaključen četverogodišnji okvirni sporazum za obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, koji predviđa zaključivanje četiri godišnja ugovora. Sastavni dio sporazuma je, među ostalim, popis i dužina nerazvrstanih cesta obuhvaćenih sporazumom za održavanje, te ponudbeni troškovnik prema kojemu su predviđena ulaganja u nerazvrstane ceste za četverogodišnje razdoblje. Ugovoreni poslovi se odnose na čišćenje kolnika, popravke asfaltnog kolnika i kolnika od kamenog materijala, održavanje bankina i objekata za odvodnju, košnja trave i održavanje zelenila, te održavanje cesta u zimskim uvjetima. Cijene ugovorenih radova su regulirane ponudbenim troškovnikom koji je sastavni dio ugovora. Za izvedene radove i obavljene usluge u 2012. rashodi su ostvareni u iznosu 248.844,00 kn. Preostali rashodi ostvareni u iznosu 31.062,00 kn se odnose na održavanje nerazvrstane ceste i nabavu frezanog asfalta, a povjereni su pravnim osobama na temelju narudžbenica, odnosno bez zaključivanja ugovora. Ustupanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta pravnim osobama na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora nije u skladu s odredbom članka 3. Odluke kojom su određene komunalne djelatnosti koje će se obavljati na temelju pisanog ugovora. Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i utroška materijala obavljali su načelnik i zamjenik načelnika općine.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave. Kod povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta zaključiti ugovor sa svim propisanim elementima, odnosno utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema nerazvrstanim cestama u skladu s godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta.

Općina Gornja Vrba

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Gornja Vrba kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 20,00 km², a obuhvaća dva naselja s 2 518 stanovnika. Na koncu 2012. općina Gornja Vrba je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Gornja Vrba je 13,700 km, što čini 685,00 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.940.651,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 125.076,00 kn ili 4,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 9.130,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavljala je pravna osoba na temelju zaključenog godišnjeg ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i narudžbenice bez zaključenog ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavljaju načelnik općine, zamjenik načelnika i članovi općinskog vijeća.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Gornja Vrba je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 40 cesta (ulica) ukupne duljine 13,700 km od čega je 7,673 km upisano u zemljišne knjige kao opće dobro pod upravom općine, a 6,027 km kao javno dobro u općoj uporabi. Popis sadrži naziv ceste (ulice) i duljinu ceste, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste, te broju katastarske čestice i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena.

U poslovnim knjigama općina Gornja Vrba je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Gornja Vrba kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 7.620.909,00 kn za koje se vodi i analitička knjigovodstvena evidencija. Od navedenog iznosa 5.460.914,00 kn odnosi se na izgrađene ceste, a 2.159.995,00 kn na ceste - imovina u izgradnji. Druge ceste nisu evidentirane u poslovnim knjigama i za navedene ceste nije ustrojena analitička knjigovodstvena evidencija.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu općinsko vijeće je u svibnju 2006. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu prikupljanja ponuda i javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada procijenjena godišnja vrijednost radova nije veća od 200.000,00 kn, a za vrijednost veću od 200.000,00 kn provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene odluke, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, s odabranim ponuditeljem se zaključuje ugovor o obavljanju komunalnih poslova.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja i izmjene programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Programom je za održavanje komunalne infrastrukture predviđeno utrošiti 392.823,00 kn, od čega za održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova 135.823,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. podneseno je općinskom vijeću na razmatranje u propisanom roku, o čemu je donesena i odluka o usvajanju izvješća. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 125.076,00 kn ili 92,1% programom planiranih rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta ustupljeni su pravnoj osobi na temelju zaključenog ugovora te pravnim osobama na temelju narudžbenica za koje su ostvareni rashodi u ukupnom iznosu 125.076,00 kn. Poslove nasipanja i održavanja nerazvrstanih cesta obavljala je pravna osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih poslova koja je izabrana u provedenom postupku javnog natječaja. Ugovorom su određene vrste i opseg poslova, te način obračuna i plaćanja izvedenih radova. Za izvedene radove ispostavljeni su računi i ostvareni rashodi u iznosu 120.993,00 kn. Preostali rashodi ostvareni u iznosu 4.083,00 kn se odnose na nabavu betonskih cijevi za tekuće održavanje nerazvrstanih cesta, a ostvareni su na temelju narudžbenice, odnosno bez zaključivanja ugovora.

Obavljanje komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta putem narudžbenice nije u skladu s odredbama Odluke kojom su određene komunalne djelatnosti koje će se obavljati na temelju ugovora. Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i utroška materijala obavljali su načelnik općine, zamjenik načelnika, te pojedini članovi općinskog vijeća ili građani koje ovlasti načelnik općine.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave. Kod povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta zaključiti ugovor sa svim propisanim elementima, odnosno utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema nerazvrstanim cestama u skladu s godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta.

Općina Gornji Bogičevci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Gornji Bogičevci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 47,00 km², a obuhvaća šest naselja s 1 931 stanovnika. Na koncu 2012. općina Gornji Bogičevci je imala osam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Gornji Bogičevci je 74,000 km, što čini 1.574,47 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.801.208,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 95.361,00 kn ili 3,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.289,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavljao je vlastiti komunalni pogon.

Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja voditelj komunalnog pogona.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Gornji Bogičevci je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 38 cesta ukupne duljine 74,000 km. Popis sadrži naziv i duljinu ulice i broj katastarske čestice, ali ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena.

Općina Gornji Bogičevci nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Gornji Bogićevci je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 2.921.917,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Gornji Bogićevci nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program i izmjene programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Izmjenama programa, su planirani rashodi za održavanje komunalne infrastrukture u iznosu 543.500,00 kn, od čega se za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 120.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade, pomoći Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za plaće djelatnika na javnim radovima i tekućih prihoda proračuna. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 95.360,00 kn ili 79,5% planiranih rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. podneseno je općinskom vijeću na razmatranje u skladu sa zakonom.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Gornji Bogićevci obavljao je vlastiti komunalni pogon, za koji je odlukom o ustrojavanju iz srpnja 1998., utvrđeno da između ostaloga, obavlja poslove koji se odnose na održavanje javnih površina i nerazvrstanih cesta. Rashodi su ostvareni za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 95.360,00 kn, a odnose se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta za poslove koje je obavljao vlastiti komunalni pogon uključujući i plaće djelatnika u iznosu 67.235,00 kn, te nabavu goriva, maziva i rezervnih dijelova za radne strojeve i rad strojeva u zimskim uvjetima (čišćenje snijega) u iznosu 28.125,00 kn. Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i utroška materijala obavljao je voditelj komunalnog pogona.

Općina Gundinci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Gundinci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 58,00 km², a obuhvaća jedno naselje s 2 018 stanovnika. Na koncu 2012. općina Gundinci je imala dva zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Gundinci je 15,000 km, što čini 258,62 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.809.219,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 355.526,00 kn ili 12,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 23.702,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Gundinci obavlja je pravna osoba na temelju zaključenog četverogodišnjeg ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općinsko vijeće je u veljači 2012. donijelo Odluku o nerazvrstanim cestama. Odlukom je uređeno korištenje, upravljanje, održavanje, građenje, rekonstrukcija, zaštita, financiranje i poslovi nadzora na nerazvrstanim cestama. Prema odluci nerazvrstane ceste na području općine održava pravna ili fizička osoba kojoj je u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu povjereno obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, a održavanje se obavlja u skladu s Programom održavanja nerazvrstanih cesta.

S obzirom da je u srpnju 2011. stupio na snagu Zakon o cestama, Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na svom području općina Gundinci nije ustrojila.

U poslovnim knjigama općina je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Gundinci kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom u iznosu 3.957.952,00 kn. Općina Gundinci nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Programom je za održavanje komunalne infrastrukture predviđeno utrošiti 724.000,00 kn, od čega za održavanje nerazvrstanih cesta 300.000,00 kn. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 355.526,00 kn, što je za 55.526,00 kn ili 18,5% više od rashoda planiranih programom održavanja. Odnose se na usluge tekućeg održavanja pojedinih nerazvrstanih cesta na području općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, a u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima. Predlaže se pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture.

Općinsko vijeće je u listopadu 2009. donijelo odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, koji se zaključuje nakon provedenog postupka javnog natječaja i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja. Odlukom su regulirani uvjeti za provedbu postupka, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude.

U skladu s odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti, a na temelju provedenog postupka javnog nadmetanja i odluke općinskog vijeća, u travnju 2012. je s odabranim izvoditeljima (zajednica ponuditelja), zaključen ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta na području općine na četiri godine. Ugovoreni poslovi se odnose na ophodnju i redovno praćenje stanja nerazvrstanih cesta, popravke završnog sloja kolničke konstrukcije, izradu asfaltnog tepiha, čišćenje odronjenih i drugih materijala sa prometnih površina, zamjenu, obnavljanje i popravak vertikalne i horizontalne signalizacije, uklanjanje snijega i leda i slične poslove. Ugovoreni su obračun, rokovi i način plaćanja izvedenih radova. Cijene ugovorenih radova su utvrđene prema ponudbenom troškovniku koji je sastavni dio ugovora. Za izvedene radove i obavljene usluge ispostavljeni su računi i obračunske situacije u ukupnom iznosu 355.526,00 kn. Nadzor i kontrola poslova održavanja nerazvrstanih cesta u 2012. nisu provedeni.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati nadzor i kontrolu nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta.

Općina Klakar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Klakar kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine Klakar je 53,50 km², a obuhvaća četiri naselja s 2 321 stanovnika. Na koncu 2012. općina Klakar je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Klakar je 4,500 km, što čini 84,11 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 5.347.755,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 37.706,00 kn ili 0,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 8.379,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Klakar obavlja je pravna osoba na temelju zaključenog četverogodišnjeg ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Klakar je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 9 cesta ukupne duljine 4,500 km, od čega je 1,350 km upisano u zemljišne knjige kao vlasništvo općine, a 3,150 km kao javno dobro u općoj uporabi Republike Hrvatske. Popis sadrži naziv i duljinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv naselja na kojemu se cesta nalazi, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste, te nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena.

U poslovnim knjigama općina Klakar je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Klakar kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 2.538.772,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Klakar nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 480.000,00 kn, a osiguravaju se iz tekućih proračunskih prihoda. Program sadrži opis poslova održavanja, procjenu financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, te izvore financiranja. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i tekući proračunski prihodi. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja i procjena troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Prema izvješću o radu načelnika, odnosno o održavanju komunalne infrastrukture, koje je u zakonskom roku podneseno općinskom vijeću na razmatranje, rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta, su ostvareni u iznosu 37.705,00 kn ili 7,9% planiranih rashoda. Odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Općinsko vijeće je u svibnju 2008. donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su utvrđeni uvjeti za provedbu postupka prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude.

U skladu s navedenom odlukom, a na temelju provedenog postupka javnog prikupljanja ponuda i odluke općinskog vijeća, u 2011. je s pravnom osobom zaključen ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na četiri godine. Ugovorom je utvrđeno da će izvršitelj poslove održavanja obavljati u skladu s važećim zakonskim propisima i skrbiti o sigurnosti nerazvrstanih cesta.

Ugovoren je obračun radova prema stvarno izvedenim količinama radova i jediničnim cijenama iz cjenika materijala i usluga koji je sastavni dio ugovora, obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja i jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora. Opseg i vrsta poslova održavanja nerazvrstanih cesta ugovorom nije posebno određena, a prema ponudbenom cjeniku odnose se na nabavu, prijevoz i ugradnju kamenog materijala, strojno skidanje zemljanih bankina, iskop i izmuljivanje kanala, čišćenje snijega, krpanje rupa asfaltiranim zastorima, košnju trave u kanalima uz nerazvrstane ceste, te orezivanje grmlja, živice i šiblja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 37.706,00 kn ili 7,9% od planiranih rashoda. Odnose se na usluge tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima. Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljali su zaposlenici jedinstvenog upravnog odjela i komunalni djelatnik općine.

Općina Nova Kapela

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Nova Kapela kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine Nova Kapela je 129,00 km², a obuhvaća dvanaest naselja s 4 202 stanovnika. Na koncu 2012. općina Nova Kapela je imala pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Nova Kapela je 16,695 km, što čini 129,4 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 4.984.573,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 118.580,00 kn ili 2,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 7.103,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Nova Kapela obavljala su dva zaposlenika vlastitog komunalnog pogona i fizička osoba na temelju zaključenog ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama na svom području općina Nova Kapela nije ustrojila, a za potrebe obavljanja revizije je sastavljen okvirni izračun ukupne duljine nerazvrstanih cesta na području općine, prema kojemu je duljina nerazvrstanih cesta 16,695 km, od čega je 2,300 km upisano u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave, a za 14,395 km nema podataka o upisu u zemljišne knjige.

U poslovnim knjigama općina Nova Kapela je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Nova Kapela kao jedinice lokalne samouprave) u iznosu 2.538.772,00 kn. Općina Nova Kapela nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u prosincu 2001. donijelo odluku o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti. Prema odluci vlastiti pogon obavlja i djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta.

Općina Nova Kapela nije donijela program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i program održavanja nerazvrstanih cesta koji je sastavni dio programa održavanja komunalne infrastrukture. Nije sastavila izvješće o izvršenju programa. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, nakon donošenja odluke o komunalnoj naknadi, za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja donosi Program održavanja komunalne infrastrukture. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do konca ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općinsko vijeće je u prosincu 2006. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima. Prema spomenutoj odluci održavanje nerazvrstanih cesta se obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti, kojeg nakon provedenog postupka javnog natječaja i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja s izvoditeljem radova (pravne i fizičke osobe) zaključuje načelnik općine. Odlukom su utvrđena mjerila za odabir najpovoljnijeg natjecatelja.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 118.580,00 kn.

U skladu s odlukom o komunalnim djelatnostima, a na temelju provedenog postupka javnog natječaja i odluke općinskog vijeća, u 2012. je s fizičkom osobom zaključen ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na četiri godine. Ugovorom nije određena vrsta poslova održavanja nerazvrstanih cesta, a prema ponudbenom cjeniku odnose se na izradu tucaničkog zastora, nabavu, prijevoz i razastiranje tucanika i drugog materijala, popravak i izmjenu slivnika, nasipanje bankina kamenim materijalom, te održavanje cesta i objekata u zimskim uvjetima i slične poslove. Ugovoren je obračun radova prema stvarno izvedenim količinama radova i jediničnim cijenama iz ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora, obavljanje nadzora i kontrole obavljenih poslova, način i rok plaćanja i jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora. Za izvedene radove ispostavljeni su računi, te ostvareni rashodi u iznosu 24.681,00 kn. Preostale poslove za održavanje nerazvrstanih cesta za koje su rashodi ostvareni u iznosu 93.899,00 kn, odnose se na nabavu različitih materijala za poslove koje je obavio vlastiti pogon općine Nova Kapela.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju ovlaštene osobe iz jedinstvenog upravnog odjela, komunalni djelatnik i predsjednici pojedinih mjesnih odbora.

Općina Okučani

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Okučani kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine Okučani je 159,61 km², a obuhvaća 17 naselja s 3 433 stanovnika. Na koncu 2012. općina Okučani je imala šest zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine je 17,096 km, što čini 107,11 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 6.922.622,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 119.696,00 kn ili 1,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 7.001,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Okučani je obavljalo vlastito trgovačko društvo registrirano za obavljanje komunalnih djelatnosti iz djelokruga općine, fizička osoba na temelju zaključenog ugovora i nekoliko pravnih osoba na temelju narudžbenice bez zaključivanja ugovora. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Okučani je za tri naselja sastavila popis nerazvrstanih cesta kojim je popisano 58 cesta ukupne duljine 17,096 km (bez putova), od čega je 15,096 km upisano u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave, a za 2,00 km nema podataka jesu li ceste upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Okučani je evidentirala vrijednost nerazvrstanih cesta, za koje se vodi i analitička evidencija u ukupnom iznosu 3.883.412,00 kn. Odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste na kojima se posljednjih godina (od konstituiranja općine Okučani kao jedinice lokalne samouprave) investiralo. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama i za navedene ceste se ne vodi analitička knjigovodstvena evidencija.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program i izmjene programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Programom je za održavanje komunalne infrastrukture predviđeno utrošiti 960.000,00 kn, od čega se za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 150.000,00 kn. Program sadrži opis poslova održavanja, procjenu financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, te izvore financiranja. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade. Programom nije utvrđen opseg poslova održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 119.696,00 kn ili 79,8% planiranih rashoda. Odnose se na usluge tekućeg održavanja, čišćenja kanala, nasipanja cesta tucanikom i slično. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. u propisanom roku usvojeno je na sjednici općinskog vijeća.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te odlukom o komunalnim djelatnostima regulirati način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta.

Općina Okučani je u 2005. donijela odluku o komunalnim djelatnostima. Odlukom nije reguliran način obavljanja komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta.

Trgovačko društvo u vlasništvu općine Okučani je obavljalo komunalne poslove pojačanog održavanja nerazvrstanih cesta na temelju zaključenog godišnjeg ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Ugovoreni su poslovi u iznosu 142.000,00 kn, a odnose se na saniranje makadamskih cesta tucanikom, košenje trave uz bankine, te održavanje cesta u zimskim uvjetima (nabava i posipanje soli, te čišćenje snijega po cestama nogostupima i parkiralištima). Opseg i količina izvedenih radova određena je ugovorenim iznosom i okvirnim iznosom financijskih sredstava predviđenih programom održavanja komunalne infrastrukture i proračunom općine. Za izvedene radove i obavljene usluge ispostavljeni su računi i obračunske situacije u ukupnom iznosu 83.004,00 kn, od čega se 30.478,00 kn odnosi na održavanje cesta u zimskim uvjetima, a 52.526,00 na tarupiranje i strojno košenje trave. Poslove čišćenja kanala, te nabave i prijevoza tucanika za koje su rashodi ostvareni u iznosu 12.942,00 kn, je obavljalo trgovačko društvo na temelju ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih poslova održavanja poljskih putova. Preostale poslove za koje su rashodi izvršeni u iznosu 23.750,00 kn (čišćenje kanala) obavilo je trgovačko društvo na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Nadzor i kontrolu nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta obavljali su rukovoditelj trgovačkog društva u vlasništvu općine i načelnik općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, nakon provedenog postupka oglašavanja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora), u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Oprisavci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Oprisavci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 64,57 km², a obuhvaća osam naselja s 2 514 stanovnika. Na koncu 2012. općina Oprisavci je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Oprisavci je 3,010 km, što čini 46,62 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.792.488,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 35.125,00 kn ili 1,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 11.669,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Oprisavci obavljale su pravne osobe na temelju narudžbenice bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Oprisavci je za četiri naselja sastavila popis nerazvrstanih cesta kojim je popisano 8 cesta ukupne duljine 3,010 km. Popis sadrži naziv i duljinu ceste i broj katastarske čestice na kojoj je cesta izgrađena, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste, te nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena.

Općina Oprisavci nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Oprisavci je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Oprisavci kao jedinice lokalne samouprave), za koje se vodi i analitička evidencija u ukupnom iznosu 1.096.639,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama i za navedene ceste nije ustrojena analitička knjigovodstvena evidencija.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program i izmjene programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje komunalne infrastrukture u iznosu 470.000,00 kn, od čega se za održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova odnosi 250.000,00 kn. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Procjena troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama nije iskazana. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predloženo općinskom vijeću. Planirani su izvori financiranja održavanja cesta tekući proračunski prihodi. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 35.125,00 kn ili 14,0% planiranih rashoda. Odnose se na usluge tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa. Državni ured za reviziju predlaže u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Općina Oprisavci nije donijela odluku o komunalnim djelatnostima i načinu obavljanja komunalnih djelatnosti, održavanja nerazvrstanih cesta, te nije sustavno organizirala obavljanje ove djelatnosti.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 35.125,00 kn, a odnose se na rashode za nasipanje i razgrtanje tucanika i kamena, popravak i tarupiranje linije u naseljima, tarupiranje i košenje nadvožnjaka i slične poslove.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta ustupljeni su pravnoj osobi na temelju narudžbenice, odnosno bez odluke općinskog vijeća i zaključenog pisanog ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih poslova. Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljao je načelnik općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, nakon provedenog postupka oglašavanja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora) u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Oriovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Oriovac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine Oriovac je 99,06 km², a obuhvaća deset naselja s 5 819 stanovnika. Na koncu 2012. općina Oriovac je imala deset zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Oriovac je 56,522 km, što čini 1.157,38 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 14.731.868,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.382.277,00 kn ili 9,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 24.456,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Oriovac obavljala je pravna osoba na temelju zaključenog četverogodišnjeg ugovora o obavljanju komunalnih poslova, te pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na svom području općina Oriovac nije ustrojila i nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine Oriovac upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinica lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Oriovac je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Oriovac kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 15.863.159,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Oriovac nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u listopadu 2010. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora. prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 400.000,00 kn, a kada je veća od 400.000,00 kn provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 1.160.000,00 kn, a osiguravaju se iz prihoda od komunalne naknade. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 1.382.277,00 kn ili 19,2% više od planiranih rashoda. Odnose se na usluge tekućeg održavanja pojedinih nerazvrstanih cesta na području općine. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. podneseno je u propisanom roku općinskom vijeću na razmatranje, te je donesen zaključak o usvajanju izvješća u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U skladu s odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, a na temelju provedenog postupka za odabir izvoditelja radova putem javnog natječaja i odluke općinskog vijeća, u lipnju 2010. je s odabranim izvoditeljem zaključen ugovor za obavljanje komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na četiri godine. Ugovoreni poslovi se odnose na dobavu, ugradnju i razastiranje kamenog materijala, sanaciju brdskih putova, pročišćavanje kanala uz ceste, te održavanje cesta i objekata u zimskim uvjetima. Ugovoren je obračun izvedenih radova i usluga prema ponudbenom troškovniku koji je sastavni dio ugovora, a vrijednost i vrsta poslova ugovorene su u skladu s programom održavanja komunalne infrastrukture i proračunom općine.

Za izvedene radove i obavljene usluge ispostavljeni su računi i obračunske situacije u ukupnom iznosu 747.402,00 kn. Preostale poslove za koje su rashodi ostvareni u iznosu 634.875,00 kn (nabava, dovoz i ugradnja kamena i tucanika, nabava fosni, betonskih cijevi, opločnika i sličnog građevinskog materijala) obavljale su pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima prema kojoj se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora. Predstavničko tijelo određuje komunalne djelatnosti koje će se obavljati na temelju ugovora i utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, a nakon provedenog postupka donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje poslova. Ugovor o povjeravanju komunalnih poslova obvezno sadrži odredbe o djelatnosti i roku na koji je zaključen, vrsti i opsegu poslova, načinu određivanja cijene i roku plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. Zaključuje se najdulje na četiri godine.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i utroška materijala obavljao je upravitelj pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti.

Državni ured za reviziju predlaže u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima. Obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora na području jedinice lokalne samouprave. Za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, nakon provedenog postupka oglašavanja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora) u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Podcrkavlje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Podcrkavlje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 94,83 km², a obuhvaća 13 naselja s 2 573 stanovnika. Na koncu 2012. općina Podcrkavlje je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Podcrkavlje je 45,449 km, što čini 1.176,64 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 3.857.230,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 106.329,00 kn ili 2,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 2.339,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Podcrkavlje obavljala je pravna osoba na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Podcrkavlje je za jedanaest naselja, sastavila popis nerazvrstanih cesta kojim je popisano 50 cesta ukupne duljine 45,449 km. Popis sadrži naziv, opis i duljinu ceste, te broj katastarske čestice na kojoj je cesta izgrađena, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena.

Općina Podcrkavlje nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Podcrkavlje je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Podcrkavlje kao jedinice lokalne samouprave) za koje se vodi i analitička knjigovodstvena evidencija u ukupnom iznosu 4.087.748,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama i za navedene ceste općina nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., kojim su planirani rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 100.000,00 kn. Osiguravaju se iz prihoda od komunalne naknade. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno ni predloženo općinskom vijeću. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade. Tijekom 2012. rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 106.329,00 kn ili 6,3% više od rashoda planiranih programom održavanja. Odnose se na usluge tekućeg održavanja pojedinih nerazvrstanih cesta na području općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. U slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Općina Podcrkavlje nije donijela odluku o komunalnim djelatnostima i načinu obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta.

Rashodi za održavanja nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 106.329,00 kn, a odnose se na nabavu i nasipanje kamena, betona i šljunka. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine su obavljale pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenice bez zaključivanja ugovora. Radovi i usluge su plaćeni na temelju ispostavljenih računa koje je ovjerio ovlašteni predstavnik općine.

Nadzor nad izvedenim radovima održavanja nerazvrstanih cesta obavljali su načelnik i zamjenik načelnika općine, te predsjednici mjesnih odbora.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, nakon provedenog postupka oglašavanja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora) u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Rešetari

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Rešetari kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 59,42 km², a obuhvaća sedam naselja s 4 752 stanovnika. Na koncu 2012. općina Rešetari je imala osam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Rešetari je 61,949 km, što čini 1.042,56 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 5.324.189,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 100.932,00 kn ili 1,9% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 1.629,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavljala je pravna osoba na temelju zaključenog četverogodišnjeg ugovora o obavljanju komunalnih poslova, te pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta, te utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Rešetari je sastavila popis nerazvrstanih cesta i poljskih putova ukupne duljine 61,949 km. Popis sadrži naziv i duljinu nerazvrstane ceste i poljskog puta i broj katastarske čestice, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena. Prema obrazloženju općine, sve popisane nerazvrstane ceste su upisane u zemljišne knjige kao opće dobro pod upravljanjem općine.

Općina Rešetari je u poslovnim knjigama evidentirala vrijednost nerazvrstanih cesta u ukupnom iznosu 2.902.021,00 kn. Odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste na kojima se posljednjih godina (od konstituiranja općine kao jedinice lokalne samouprave). Vrijednost ranije izgrađenih nerazvrstanih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Rešetari nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u 2011. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima kojom su utvrđene komunalne djelatnosti na području općine Rešetari, te način i uvjeti obavljanja komunalnih djelatnosti. Spomenutom odlukom utvrđeno je da se komunalna djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta može povjeravati fizičkim i pravnim osobama na temelju pisanog ugovora. Utvrđeni su uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Postupak prikupljanja ponuda provodi se kada planirana vrijednost poslova održavanja nerazvrstanih cesta ne prelazi iznos od 500.000,00 kn, a javni natječaj se provodi za planiranu vrijednost poslova veću od 500.000,00 kn godišnje. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 150.000,00 kn, a osiguravaju se iz prihoda od komunalne naknade. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži opseg poslova održavanja i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture sastavljeno je i usvojeno na sjednici općinskog vijeća. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 100.932,00 kn ili 67,3% rashoda planiranih programom održavanja nerazvrstanih cesta. Odnose se na usluge tekućeg održavanja pojedinih nerazvrstanih cesta na području općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni su pravnoj osobi koja je odabrana nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda i u svibnju 2008. zaključenog ugovora na četiri godine. Opseg i vrsta poslova za svaku kalendarsku godinu su definirani troškovnikom izrađenim na temelju programa održavanja komunalne infrastrukture o čemu su zaključno s 2012. zaključena tri dodatka ugovoru. Za izvedene radove tijekom godine ispostavljeni su računi i ostvareni rashodi u iznosu 72.903,00 kn.

Preostali poslovi za koje su rashodi ostvareni u iznosu 28.029,00 kn se odnose na izradu horizontalne signalizacije, dostavu frezanog asfalta i šljunka u iznosu 23.529,15 kn, te čišćenja cesta u zimskim uvjetima u iznosu 4.500,00 kn. Poslove su obavljale pravne osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora. Nakon isteka ugovornog odnosa u lipnju 2012. općina je objavila poziv za dostavljanje ponuda za održavanje nerazvrstanih cesta. Kako je po pozivu pristigla jedna ponuda, navedeni postupak je odlukom načelnika poništen. Ponovni postupak odabira izvoditelja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta i javnih površina je proveden početkom 2013. kada je donesena i odluka o izboru najpovoljnijeg ponuditelja.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta provodio je načelnik općine.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave.

Općina Sibinj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Sibinj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 110,00 km², a obuhvaća 12 naselja sa 6 860 stanovnika. Na koncu 2012. općina Sibinj je imala pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Sibinj je 30,00 km, što čini 272,73 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 3.279.593,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 5.842,00 kn ili 0,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 195,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Sibinj obavljala je pravna osoba na temelju narudžbenice, bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na svom području općina Sibinj nije ustrojila i nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine Sibinj upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinica lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Sibinj je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Sibinj kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 8.614.212,00 kn.

Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Sibinj nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Sibinj u iznosu 25.000,00 kn, a osiguravaju se iz namjenskih prihoda. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture je sastavljeno, ali nije predloženo općinskom vijeću na razmatranje. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 5.842,00 kn ili 23,4% rashoda planiranih programom. Odnose se na rashode za zimsko održavanje cesta (usluge čišćenja snijega).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa. Državni ured za reviziju predlaže u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Općinsko vijeće je u listopadu 2010. donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 70.000,00 kn, a za vrijednost veću od 70.000,00 kn provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik općine.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima povjereni su pravnoj osobi na temelju narudžbenice bez zaključivanja ugovora.

Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju ovlaštene osobe iz jedinstvenog upravnog odjela.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave. Kod povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta zaključiti ugovor sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu), i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema nerazvrstanim cestama u skladu s godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta, te uspostaviti sustav kontrola, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Sikirevci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Sikirevci kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 29,50 km², a obuhvaća dva naselja s 2 470 stanovnika. Na koncu 2012. općina je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Sikirevci je 10,640 km, što čini 360,69 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 1.830.753,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 31.890,00 kn ili 1,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 2.997,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Sikirevci obavljala je pravna osoba na temelju zaključenog četverogodišnjeg ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Sikirevci je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 12 cesta (ulice unutar građevinskog područja) ukupne duljine 10,640 km. Popis sadrži naziv ceste (ulice), te duljinu, širinu i površinu nerazvrstane ceste, a ne sadrži podatke o opisu ceste, broju katastarske čestice i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena.

Prema podacima općine Sikirevci sve popisane nerazvrstane ceste su upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Sikirevci je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Sikirevci kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 8.748.839,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama i za navedene ceste općina Sikirevci nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u ožujku 2010. donijelo odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Sikirevci mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te mjerila za odabir najpovoljnije ponude. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 300.000,00 kn, a za vrijednost veću od 300.000,00 kn provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene i dopune programa u prosincu 2012. Izmjenama programa su planirani rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 70.000,00 kn. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i porezni prihodi. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 31.890,00 kn ili 45,5% rashoda planiranih programom održavanja komunalne infrastrukture. Odnose se na rashode za tekuće održavanje nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Državni ured za reviziju predlaže u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Nakon provedenog postupka javnog prikupljanja ponuda i odluke općinskog vijeća, u 2010. je s trgovačkim društvom zaključen ugovor i dodatak ugovoru o obavljanu komunalnih djelatnosti na četiri godine. Ugovoreni poslovi se odnose na nasipanje i ugradnju kamenog materijala, te održavanje cesta u zimskim uvjetima. Cijena ugovorenih radova je utvrđena prema ponudbenom troškovniku koji je sastavni dio ugovora, a obračun radova prema stvarno izvedenim količinama radova utvrđenim u građevinskom dnevniku. Vrsta i opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta se određuje programom održavanja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu. Za izvedene radove i obavljene usluge ispostavljeni su računi i ostvareni rashodi u iznosu 31.890,00 kn.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i utroška materijala (usluge radnih strojeva, te utrošeni kamen tucanik i šljunak) obavljao je načelnik općine.

Općina Slavonski Šamac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Slavonski Šamac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine Slavonski šamac je 22,56 km², a obuhvaća dva naselja s 2 142 stanovnika. Na koncu 2012. općina je imala pet zaposlenika.

Prema podacima duljina nerazvrstanih cesta na području općine Slavonski Šamac je 11,575 km, što čini 513,08 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.712.014,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 53.219,00 kn ili 2,0% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 4.597,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Slavonski Šamac obavljala je pravna osoba na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja načelnik općine.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Slavonski Šamac je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 38 cesta ukupne duljine 96,732 km. Popis sadrži, naziv, površinu i duljinu ceste, oznaku zemljišta, broj katastarske čestice i zemljišno-knjižnog uložka, a ne sadrži podatke o opisu ceste i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena. Općina Slavonski Šamac nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Slavonski Šamac je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 1.151.750,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama i općina Slavonski Šamac nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju navedenih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., kojim su planirani rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Slavonski Šamac u iznosu 95.000,00 kn. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži oznaku nerazvrstane ceste, opseg poslova održavanja i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su tekući proračunski prihodi Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture nije sastavljeno. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 53.219,00 kn ili 56,0% programom planiranih rashoda. Odnose se na rashode za tekuće održavanje nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina Slavonski Šamac nije donijela odluku o komunalnim djelatnostima i načinu obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta, te nije organizirala sustavno obavljanje ove djelatnosti.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta (nabava i nasipanje šljunka i drugog građevinskog kamenog materijala, betonskih cijevi, cementa, armaturnih mreža i sličnog materijala), za koje su rashodi ostvareni u iznosu 53.219,00 kn, obavljale su pravne osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora. Nadzor nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta obavljao je načelnik općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, nakon provedenog postupka oglašavanja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Općina Stara Gradiška

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Stara Gradiška kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada prvoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 76,75 km², a obuhvaća sedam naselja s 1 346 stanovnika. Na koncu 2012. općina je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Stara Gradiška je 33,941 km, što čini 442,23 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.613.848,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 284.702,00 kn ili 10,9% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 8.388,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Stara Gradiška obavljale su pravne osobe na temelju zaključenih ugovora, djelatnik komunalnog pogona i fizičke osobe na temelju zaključenog ugovora po programu obavljanja javnih radova. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Stara Gradiška je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 40 cesta (ulica unutar građevinskog područja) ukupne duljine 99,941 km, od čega je 31,765 km upisano kao javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske, a 2,176 km kao neotuđivo vlasništvo općine. Popis sadrži naziv i duljinu ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena, a ne sadrži podatke o površini i opisu nerazvrstane ceste.

U poslovnim knjigama općina Stara Gradiška je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 425.650,00 kn. Za navedene ceste vodi se analitička evidencija. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama i za navedene ceste se ne vodi analitička knjigovodstvena evidencija.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi cjelovitu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u veljači 1999. donijelo odluku o osnivanju vlastitog komunalnog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti. Prema spomenutoj odluci vlastiti komunalni pogon osniva se radi obavljanja komunalnih djelatnosti, među kojima je i održavanje nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2009. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Stara Gradiška mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te kriteriji za odabir najpovoljnije ponude. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 70.000,00 kn, a za vrijednost veću od 70.000,00 kn provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik općine.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture, te izmjene iz dopune programa u lipnju i prosincu 2012. Posljednjim izmjenama programa planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Stara Gradiška u iznosu 289.100,00 kn, a osiguravaju se iz prihoda komunalne naknade, prodaje i zakupa poljoprivrednog zemljišta) te pomoći Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i redovnih proračunskih prihoda. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. pravovremeno je usvojeno na sjednici općinskog vijeća. Tijekom 2012. za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni rashodi u iznosu 284.702,00 kn ili 98,5% rashoda planiranih programom održavanja nerazvrstanih cesta. Odnose se na rashode za tekuće održavanje nerazvrstanih cesta.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta i poljskih putova na području jedinice lokalne samouprave obavljale su dvije pravne osobe s kojima su na temelju provedenog postupka javnog prikupljanja ponuda zaključena dva ugovora na dvije godine. Ugovoreni poslovi se odnose na nabavu, prijevoz i ugradnju kamenog materijala, iskop odvodnih jaraka s odvozom zemlje na deponij, rad strojem, sanaciju asfaltnog tepiha, popravak udarnih rupa i mrežastih oštećenja, presvlačenje postojećeg asfalta asfaltnim slojem te uređenje bankina. Cijene ugovorenih radova su utvrđene prema ponudbenim troškovnicima koji su sastavni dio pojedinog ugovora, a obračun radova prema stvarno izvedenim količinama radova. Vrsta i opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta se određuje programom održavanja komunalne infrastrukture za svaku kalendarsku godinu. Tijekom godine po navedenim ugovorima su ostvareni rashodi u iznosu 182.266,00 kn. Preostali poslovi za koje su rashodi ostvareni u iznosu 102.436,00 kn odnose se na nabavu materijala, goriva i popravke radnih strojeva za poslove koje je obavljao vlastiti komunalni pogon u iznosu 30.623,00 kn, te druge fizičke osobe na temelju zaključenih ugovora po programu javnih radova u iznosu 71.813,00 kn.

Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i utroška materijala obavljao je zakonski predstavnik općine.

Općina Staro Petrovo Selo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Staro Petrovo Selo kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 141,11 km², a obuhvaća trinaest naselja s 5 143 stanovnika. Na koncu 2012. općina je imala pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Staro Petrovo Selo je 18,520 km, što čini 131,25 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 7.990.724,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 118.154,00 kn ili 1,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 6.380,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Staro Petrovo Selo je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju zaključenog godišnjeg ugovora, fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima, te pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na svom području općina Staro Petrovo Selo nije ustrojila i nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinica lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Staro Petrovo Selo je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Staro Petrovo Selo kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 4.576.633,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Staro Petrovo Selo nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i tri izmjene i dopune programa. Posljednjim izmjenama planirani su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Staro Petrovo Selo u iznosu 139.650,00 kn. Program održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži opseg poslova održavanja nerazvrstanih cesta i procjenu troškova održavanja po pojedinim nerazvrstanim cestama. Planirani izvori financiranja održavanja nerazvrstanih cesta su prihodi od komunalne naknade. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 118.154,00 kn ili 84,6% programom planiranih rashoda. Odnose se na usluge tekućeg održavanja pojedinih nerazvrstanih cesta na području općine. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture usvojeno je na sjednici općinskog vijeća.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Općina Staro Petrovo Selo nije donijela odluku o komunalnim djelatnostima i načinu obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta, te nije organizirala sustavno obavljanje ove djelatnosti.

Komunalne poslove održavanja javnih površina i nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine Staro Petrovo Selo na temelju zaključenog godišnjeg ugovora, a tijekom godine rashodi su ostvareni u iznosu 2.531,00 kn. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta u zimskim uvjetima (čišćenje snijega) za koje su rashodi ostvareni u iznosu 20.498,00 kn, je obavljalo trgovačko društvo na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Preostale poslove za koje su rashodi ostvareni u iznosu 95.125,00 kn (nasipanje i ugradnja tucanika i frezanog asfalta, košenje bankina uz nerazvrstane ceste i tarupiranje šiblja) je obavljalo više pravnih i fizičkih osoba na temelju narudžbenice bez zaključivanja ugovora. Kontrolu obavljenih poslova održavanja nerazvrstanih cesta i utroška materijala obavljao je ovlašteni djelatnik komunalnog društva te načelnik općine.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, nakon provedenog postupka oglašavanja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Općina Velika Kopanica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Velika Kopanica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine je 62,00 km², a obuhvaća pet naselja s 3 286 stanovnika. Na koncu 2012. općina je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Velika Kopanica je 12,725 km, što čini 205,24 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 3.761.184,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 107.010,00 kn ili 2,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 8.409,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Velika Kopanica obavljale su tri pravne osobe na temelju zaključenih godišnjih ugovora o obavljanju tekućeg održavanja i nabavi potrebnog materijala. Organizaciju održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama (popis cesta) na svom području općina Velika Kopanica nije ustrojila i nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinica lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Velika Kopanica je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Velika Kopanica kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 2.687.344,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Velika Kopanica nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u prosincu 2010. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima kojom su utvrđene komunalne djelatnosti na području općine Velika Kopanica te način i uvjeti obavljanja komunalnih djelatnosti. Odlukom je, među ostalim, utvrđena djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta koja se može povjeravati fizičkim i pravnim osobama na temelju pisanog ugovora. Utvrđeni su uvjeti i mjerila za provedbu postupka javnog natječaja i kriteriji za odabir najpovoljnije ponude.

Općina Velika Kopanica nije donijela program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i program održavanja nerazvrstanih cesta koji je sastavni dio programa održavanja komunalne infrastrukture. Nije sastavila izvješće o izvršenju programa. Obveza donošenja Programa održavanja komunalne infrastrukture propisana je odredbama članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu po kojima predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, za svaku kalendarsku godinu, u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja, donosi program održavanja komunalne infrastrukture za djelatnosti odvodnje atmosferskih voda, održavanja javnih površina, održavanja nerazvrstanih cesta, održavanja groblja i krematorija i održavanja javne rasvjete. Programom se obvezatno utvrđuje opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te financijska sredstava potrebna za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do konca ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Velika Kopanica, za koje su tijekom godine ostvareni rashodi u iznosu 107.010,00 kn, obavljale su pravne i fizičke osobe odabrane izravnom pogodbom, s kojima su zaključena četiri pojedinačna ugovora. Odluke o izboru izvoditelja donio je načelnik općine. Navedeni ugovori ne sadrže propisane elemente, odnosno ugovorima nisu utvrđeni opis (vrsta), opseg (količina) i procjena troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, način određivanja cijene, rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. U skladu s odredbom članka 18. Odluke o komunalnim djelatnostima obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta provodi se javnim natječajem, a postupak provodi stručno povjerenstvo koje imenuje općinsko vijeće. Za izvedene radove i obavljene usluge ispostavljeni su računi, a obavljeni radovi se odnose na nabavu betonskih cijevi, održavanje cesta u zimskim uvjetima, rezanje i rušenje postojećeg asfalta nabavu i ugradnju kamenog materijala, šljunka i asfalta, ravnanje i nasipanje nerazvrstanih cesta i slični poslovi. Kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja komunalni djelatnik.

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave. Kod povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta zaključiti ugovor sa svim propisanim elementima, odnosno utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema nerazvrstanim cestama u skladu s godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta te uspostaviti sustav kontrola izvršenja ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Vrbje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Vrbje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Pripada trećoj skupini područja posebne državne skrbi. Površina općine Vrbje je 80,00 km², a obuhvaća sedam naselja s 2 209 stanovnika. Na koncu 2012. općina je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Vrbje je 6,710 km, što čini 83,88 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 2.968.164,00 kn. Tijekom godine nije bilo rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta.

Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja načelnik općine.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Vrbje je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 14 cesta (ulica unutar građevinskog područja) ukupne duljine 6,71 km. Popis sadrži naziv ceste (ulice) i duljinu ceste, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste, te broju katastarske čestice i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena. Općina nema podataka jesu li nerazvrstane ceste na području općine Vrbje upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U poslovnim knjigama općina Vrbje je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 1.173.208,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Vrbje nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općinsko vijeće je u ožujku 2011. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Vrbje mogu obavljati fizičke ili pravne osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti, te kriteriji za odabir najpovoljnije ponude. Prema odredbama navedene odluke nakon provedenog postupka javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik općine.

Općina Vrbje nije donijela program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. i program održavanja nerazvrstanih cesta, koji je sastavni dio programa održavanja komunalne infrastrukture. Nije sastavila izvješće o izvršenju programa. Obveza donošenja Programa održavanja komunalne infrastrukture propisana je odredbama članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu po kojima predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, za svaku kalendarsku godinu, u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja, donosi program održavanja komunalne infrastrukture za djelatnosti odvodnje atmosferskih voda, održavanja javnih površina, održavanja nerazvrstanih cesta, održavanja groblja i krematorija i održavanja javne rasvjete. Programom se obvezatno utvrđuje opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, te financijska sredstava potrebna za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do konca ožujka svake godine predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Vrpolje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Vrpolje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina općine je 60,5 km², a obuhvaća tri naselja s 3 511 stanovnika. Na koncu 2012. općina je imala tri zaposlenika.

Prema podacima duljina nerazvrstanih cesta na području općine Vrpolje je 13,3 km, što čini 219,83 m/km².

Prema podacima iz financijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 3.486.632,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 133.031,00 kn ili 3,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. iznose 10.002,00 kn po kilometru nerazvrstane ceste.

Poslove tekućeg održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Vrpolje obavlja je pravna osoba na temelju zaključenog ugovora, te pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenice bez zaključivanja ugovora. Organizaciju poslova održavanja i upravljanja nerazvrstanim cestama obavlja zakonski predstavnik proračuna.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti akt kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Predlaže se urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Predlaže se utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Općina Vrpolje je sastavila popis nerazvrstanih cesta na svom području kojim je popisano 29 cesta (ulica unutar građevinskog područja) ukupne duljine 13,3 km od čega je 11,8 km upisano u zemljišne knjige kao društveno vlasništvo u općoj uporabi, a 1,5 km kao vlasništvo općine Vrpolje.

Popis sadrži naziv ceste (ulice) i duljinu ceste, a ne sadrži podatke o površini nerazvrstane ceste, opisu ceste, te broju katastarske čestice i nazivu katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena.

U poslovnim knjigama općina Vrpolje je evidentirala izvršena ulaganja u nerazvrstane ceste u ranijim godinama (od konstituiranja općine Vrpolje kao jedinice lokalne samouprave) u ukupnom iznosu 2.894.603,00 kn. Vrijednost ranije izgrađenih cesta nije evidentirana u poslovnim knjigama. Općina Vrpolje nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta, koja će sadržavati podatke o pojedinim cestama, te evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

U skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu općinsko vijeće je u srpnju 2010. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora. Odlukom je, među ostalim, utvrđena djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta koja se može povjeravati fizičkim i pravnim osobama na temelju pisanog ugovora, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog nadmetanja. Također su utvrđeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, te kriteriji za odabir najpovoljnije ponude. Postupak prikupljanja ponuda provodi se kada planirana vrijednost poslova održavanja nerazvrstanih cesta ne prelazi iznos od 70.000,00 kn, a javni natječaj provodi se za planiranu vrijednost poslova veću od 70.000,00 kn godišnje.

Općinsko vijeće je donijelo program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., te izmjene iz dopune programa u prosincu 2012. Izmjenama programa su planirani rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Vrpolje u iznosu 42.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja nerazvrstanih cesta su redovni proračunski prihodi. Tijekom 2012. za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni rashodi u iznosu 133.031,00 kn, što je za 91.031,00 kn ili 216,7% više od rashoda planiranih programom održavanja nerazvrstanih cesta. Odnose se na rashode za tekuće održavanje nerazvrstanih cesta. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. podneseno je općinskom vijeću u propisanom roku, te je donesen zaključak o usvajanju izvješća.

Državni ured za reviziju predlaže u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima.

Poslove održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Vrpolje obavljala je pravna osoba s kojom je na temelju provedenog postupka javnog prikupljanja ponuda i odluke općinskog vijeća zaključen četverogodišnji ugovor.

Ugovoreni poslovi se odnose na nabavu, prijevoz i ugradnju kamenog materijala, nabavu, prijevoz i ugradnju frezanog asfalta, krpanje udarnih rupa asfaltnim zastorima, strojno skidanje zemljanih bankina, čišćenje snijega u zimskim uvjetima, iskop kanala i razgrtanje zemlje, izmuljivanje postojećih kanala, te strojno košenje trave uz nerazvrstane ceste. Ugovoreno je da se komunalna djelatnost obavlja povremeno na temelju pisanog zahtjeva zakonskog predstavnika proračuna. Cijena ugovorenih radova je utvrđena prema ponudbenom troškovniku koji je sastavni dio ugovora, a obračun radova prema specifikaciji stvarno izvedenih količina radova. Ugovorom je utvrđeno i provođenje nadzora obavljenih poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora. Tijekom godine po navedenom ugovoru rashodi su ostvareni u iznosu 65.521,00 kn. Preostale poslove za koje su rashodi ostvareni u iznosu 67.516,00 kn (montaža i ugradnja prometnih znakova, te drugi rashodi), obavljale su pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja pisanog ugovora. Navedeni način obavljanja komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta nije u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima prema kojoj se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjeravaju pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora.

Nadzor nad izvedenim radovima održavanja nerazvrstanih cesta obavljao je načelnik općine .

Državni ured za reviziju predlaže obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora na području jedinice lokalne samouprave.

OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA

Jedinice lokalne samouprave odgovorne su za održavanje nerazvrstanih cesta na svom području. Državni ured za reviziju ocjenjuje da održavanje nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije nije dovoljno učinkovito. Revizijom održavanja nerazvrstanih cesta utvrđene su nepravilnosti i propusti koje je potrebno otkloniti kako bi se povećala učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta. Zbog navedenog se predlaže:

- donijeti akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje, izgradnja i zaštita nerazvrstanih cesta, odnosno urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba) te tko ih obavlja. Urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Urediti financiranje, te regulirati upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama,
- do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koja će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, opis ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena,
- u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, procijeniti vrijednost ranije izgrađenih nerazvrstanih cesta, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta,
- poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave,
- donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositi predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa,
- u slučaju promjene opsega i vrste poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima,

- donijeti odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Za poslove održavanja nerazvrstanih cesta koje se povjeravaju pravnim i fizičkim osobama na temelju pisanog ugovora, potrebno je utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta, nakon provedenog postupka oglašavanja predstavničko tijelo donosi odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon čega odgovorna osoba zaključuje ugovor o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora), u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu,
- obavljati nadzor i kontrolu nad radovima održavanja nerazvrstanih cesta,
- obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave. Kod povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta zaključiti ugovor sa svim propisanim elementima, odnosno utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema nerazvrstanim cestama u skladu s godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta te uspostaviti sustav kontrola izvršenja ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne samouprave Brodsko-posavske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih održavanje nerazvrstanih cesta nije dovoljno učinkovito.

Većina jedinica lokalne samouprave je u očitovanju navela da će donijeti akt o nerazvrstanim cestama, a Grad Nova Gradiška je, u tijeku obavljanja revizije, donio navedeni akt i s očitovanjem na Nacrt izvješća dostavio Državnom uredu za reviziju. Općine Bebrina, Brodski Stupnik, Cernik, Gornji Bogičevci, Gundinci, Okučani, Rešetari, Sibinj, Sikirevci, Slavonski Šamac, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica, Vrbje i Vrpolje su u očitovanju navele da će ustrojiti jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, dok grad Slavonski Brod priprema podatke za ustrojavanje jedinstvene baze podataka.

Gradovi Nova Gradiška i Slavonski Brod, te općine Bebrina, Bukovlje, Cernik, Davor, Donji Andrijevc, Dragalić, Garčin, Gundinci, Nova Kapela, Okučani, Oprisavci, Oriovac, Rešetari, Sibinj, Slavonski Šamac, Staro Petrovo Selo, Velika Kopanica, Vrbje i Vrpolje će ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta i evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama.

Općine Donji Andrijevc, Dragalić, Nova Kapela, Velika Kopanica i Vrbje će donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta, a općine Cernik, Donji Andrijevc, Dragalić, Gundinci, Nova Kapela, Oprisavci, Sibinj, Sikirevci Slavonski Šamac, Velika Kopanica i Vrbje će sastaviti, te predstavničkom tijelu dostaviti na razmatranje izvješće o izvršenju programa održavanja nerazvrstanih cesta.

Općina Oprisavci će donijeti Odluku o komunalnim djelatnostima, a općine Cernik, Garčin, Sibinj i Staro Petrovo Selo će komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta obavljati u skladu s prije donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima.